

3. Джулер А. Д., Дрюниани Б. Л. Креативные стратегии в рекламе / Пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского – СПб. : Питер, 2002. – 384 с.
4. Дмитриева Л. М. Разработка и технологии производства рекламного продукта / Л. Дмитриева. – М. : Экономист, 2006. – 639 с.
5. Имшинецкая И. Я. Креатив в рекламе / Имшинецкая И. – М. : РИП-холдинг, 2004. <http://evartist.narod.ru/text11/54.htm>
6. Катерюк А. В. Современные рекламные технологии: коммерческая реклама / Катернюк А. В., Марченко О. Г. – М. : Феникс, 2003. – 352 с.
7. Миск М. Д. Реклама на радио, ТВ и в Интернете : Учебное пособие : пер. с англ. / М. Д. Миск. – 3-е изд. – М. : Мир, 2004. – 362 с.
8. Шубина И. Б. Основы драматургии и режиссуры рекламного видео. Творческая мастерская рекламиста / И. Б. Шубина. – М. : ИКЦ «МарТ»; Рн/Д. : ИЦ МарТ, 2004. – 320 с.
9. Haldys K. Reklama telewizyjna, i system ochrony nieletnich przed jej oddziaływaniem / Karolina Haldys http://znze.wsiz.rzeszow.pl/z03/9_Karolina_Haldys_Reklama.pdf

Анотація. У статті проаналізовано основні режисерські прийоми у створенні рекламного ролика, які забезпечують його ефективність та дієвість. Розкрито технологію створення рекламного ролика: від етапу пре-продакшена до етапу пост-продакшена. Визначено роль режисера у виробництві рекламного ролика.

Ключові слова: реклама, режисер, план зйомки, ракурс зйомки, монтаж.

Summary. Relevance of the research causes the need to analyze basic techniques of directing in the process of creating commercials that are important for the emotional impact on the recipient.

A director of a TV commercial produces innovative ideas for the visual elements of advertising campaigns in all kinds of media, including film and television, the Internet (digital / virus marketing), posters, radio. A director of a TV commercial uses different expressive and visual means: composition, color, light, music, computer graphics, special effects, editing. But the most important expressive means of a director is an actor. In addition to working with an actor, the director comes up with different shooting tricks, ideas, nuances, figurative solutions, characters, gestures, intonation.

The functions of the director of any commercial include: participation in the selection of actors and general acting process; direction of operator's actions as for working out a plan; choosing shots that can achieve the following objectives: determine the angles of shooting angles, planning camera movements and cast, assistance in determining the status of actors, determining the number of episodes and duration of each episode.

It should be noted that there are no universal methods of directing. Everything depends on the professional taste of a director. Besides, short duration of the film allows a director to find interesting and unexpected decisions in advertising process and pay attention to nuances.

Director's art involves creative organization of all elements of the work to create a unified, harmonious, holistic product. This objective is achieved through its creative design, managing of all creative activity engaged in creating advertising work. The director's work in creating commercials is to create a thirty-second video which can be considered as a masterpiece with its concept, plot, intrigue, unexpected ending and special effects.

Keywords: advertising, director, camera shot, camera angle, editing.

Отримано: 21.11.2015 р.

УДК 821.111-1.09+070.421

Лівіцька О.В.

РЕДАКТОРСЬКА ДІЯЛЬСТЬ Т.С. ЕЛІОТА

Т.С. Еліот відомий світовій публіці не лише як лауреат Нобелівської премії з літератури 1948 р., яскравий поет, драматург, а й як діяч культури в найширшому розумінні цього слова – літературний критик, теоретик літератури, видавець, редактор журналів у Великобританії та США. Така багатогранність таланту митця сприяла прижиттєвому визнанню його класиком і відкрила широкий простір для дослідження його діяльності в різнобічних аспектах. Попри значну кількість фундаментальних праць, присвячених вивченню спадщини Т.С. Еліота [1; 2; 3], відчувається дефіцит розвідок про сферу його видавничької та редакторської справи.

Нагадаємо, що журнальна періодика зіграла величезну роль у формуванні модерністського мистецького середовища, у якому перебував Т.С. Еліот. З 1880 по 1945 рр. у Великобританії і США видається велика кількість так званих «малих журналів» (*little magazines*), на сторінках яких з'являються твори сучасних авторів, ведуться дискусії про нові мистецькі явища, виходять рецензії та огляди тогочасного культурного життя. Найяскравішими проявами стали журнали «Поетри Рев'ю» («Poetry Review», 1912), «Ритм» («Rhythm», 1911–1913, з 1913 – «Блу Рев'ю» («The Blue Review»)), «Бласт» («Blast», 1914–1915), «Егоїст» («The Egoist», 1914–1919), «Літл Рев'ю» («The Little Review», 1914–1929), «Дайал» («The Dial»; 1840–1929), «Аделфі» («The Adelphi», 1923–1927), «Крайтеріон» («The Criterion», 1922–1939) та ін.

Т.С. Еліот співпрацював з різними журналами в якості автора і редактора, у яких не раз декларувалися політичні, ідейні, естетичні позиції митця. Велика частина ранньої еліотівської поезії і критики публікувалася в журналах; зокрема такі поетичні твори як «Любовна пісня Дж. Альфреда Пруфрока» («Поетри», 1915), «Прелюди» («Бласт», 1915), «Рапсодія вітряної ночі» («Бласт», 1915), «Пошепти безсмертя» («Літл Рев'ю», 1918), «Суїні випроставшись» («Арт енд Леттерз», 1919) і т. д. Багато критичних праць також вперше з'явилися в періодиці: «Генрі Джеймс» («Літл Рев'ю», 1918), «Традиція та індивідуальний талант» («Егоїст», 1919), «Гамлет» («Атенеум», 1919), «Метафізичні поети» («Таймз Літерері Саплемент», 1921), «Улісс», порядок і міф» («Дайал», 1923), «Ланселот Ендрюз» («Таймз Літерері Саплемент», 1926) та ін.

Перші спроби редакторської діяльності Т.С. Еліота простежуються в журналі «Гарвард Адвокат» («Harvard Advocate»), у якому з 1909 по 1910 рр. митець вже займав посаду редактора. Подальша праця Т.С. Еліота в якості заступника головного редактора відбувалася у журналі «Егоїст» (1917–1919), проблематика якого формувалася у широкому просторі новітніх ідей політичної філософії, психології, історії мистецтва і літератури. Важливу роль у виданні відігравали публікації про новітні тенденції у цих та інших сферах. Вагомим внеском у становленні нової парадигми художньої літератури можна вважати літературні дебюти поетів та прозаїків (В. Льюїса, Дж. Джойса, В.Б. Єйтса, Т.С. Еліота), які друкувалися у цьому журналі.

Серед системних інновацій варто відзначити, що «Егоїст» став першим виданням, у якому почали публікувати відгуки і коментарі читачів, які, на думку редактора, були важливими для покращення комунікації з аудиторією. Нотатки, що містили читацькі інтерпретації літературних подій, друкувалися у кожному випуску відразу після вступної статті та займали близько однієї-двох сторінок. До того часу англійські періодичні видання допускали хіба що дискусії між двома постійними дописувачами, зазвичай, відомими письменниками або критиками. «Егоїст» поширив можливість дебатів на масового читача. Отже, журнал залучив широку читацьку аудиторію до філософських і літературознавчих обговорень. У царині художньої літератури і літературної критики це стало важливою комунікаційною новацією.

Діяльність Т.С. Еліота в журналі «Егоїст» відображає зародження основних концепцій літературної критики митця. У цьому виданні Т.С. Еліот отримав перший серйозний досвід роботи редактора літературного журналу. Зауважимо, що пізніше у власному журналі «Крайтеріон» митець практично нічого не писав про сучасну поезію. Саме в «Егоїстові» Т.С. Еліот найяскравіше проявив себе як критик віршованих творів сучасників – предусім георгіанців. Мабуть, жоден напрям в літературі не піддавався редактором такої нещадній критиці. Для Т.С. Еліота поезія георгіанців була втіленням деградації культури, урочистості «масової людини», «розпаду сприйнятливості», зневаги до точності вираження. Парадоксальним чином Т.С. Еліот, який апелював до традиції, у контексті літератури того часу був революціонером. А георгіанці, які наслідували неблизькі Еліоту традиції романтичної і вікторіанської поезії, критикувалися ним саме за відсутність традиції, яка розглядалася в широкому глобально-історичному і космополітичному вимірах.

У 1922 р. Т.С. Еліот заснував журнал «Крайтеріон», у якому виконував роль головного редактора до 1939 р. Це було одне з найвпливовіших періодичних видань, яке протягом майже двох десятиліть відіграло значну роль у культурному житті Великобританії. Коментар редактора, що з'являвся у кожному номері, відбивав зростаючий консерватизм позиції Т.С. Еліота в питаннях політики і культури. Незважаючи на це, у журналі друкувалися письменники, які дотримувалися протилежних точок зору. «Крайтеріон» позиціонував себе, за задумом головного редактора, як журнал загальноєвропейський, що репрезентує і популяризує культуру різних країн. Це видання не мало чіткої політичної платформи і відображало не одну чиюсь думку або позицію, а їхню різноманітність. Тому з першого номера (жовтень, 1922 р.) на сторінках журналу висловлювалися протилежні, малосумісні погляди, як крайньо лівої, так і правої орієнтації. Т.С. Еліот згуртував навколо «Крайтеріона» європейську культурну еліту і вже в перший рік видрукував тут твори Л. Піранделло, В. Вульф, Е.М. Форстера, П. Валері, В.Б. Єйтса.

У прощальному зверненні до читача («Last Words») в останньому номері журналу (січень, 1939 р.) Т.С. Еліот ще раз підкреслив цю важливу міжнародну місію редагованого ним жур-

налу: «Метою “Крайтеріона” було встановлення тісних відносин з іншими аналогічними літературними журналами на континенті і в Америці, а також створення в Лондоні власного міжнародного інтелектуального форуму» [5, 271]. За наміром засновника «Крайтеріона» саме цим інтернаціональним характером журнал повинен був відрізнятися від традиційних «товстих» англійських літературних видань.

«Крайтеріон» став не тільки практичним втіленням модерністського універсалізму і космополітизму, а й реалізацією еліотівської концепції «Європейської свідомості» («the mind of Europe»). Зауважимо, що вперше Т.С. Еліот вводить це поняття в есе «Традиція та індивідуальний талант» («Tradition and Individual Talent»). На сторінках «Крайтеріона» друкувалися роботи авторів різних національностей, протилежних політичних поглядів і художніх напрямків, виходили статті академічного характеру, огляди сучасного культурного життя в різних країнах, рецензії на книги, йшли дискусії про комунізм і фашизм, релігію і культуру, політичну ситуацію в європейських країнах тощо.

Важливу роль «Крайтеріон» зіграв у популяризації «нового» мистецтва, зокрема в ньому регулярно публікувалися роботи модерністських авторів: Дж. Джойса, Д.Г. Лоуренса, Р. Фрая, Е. Паунда, У. Льюїса та ін. У передмові до восьмитомного перевидання всіх номерів журналу («Фабер енд Фабер», 1967 р.) Т.С. Еліот зазначає, що пишається тим, що зумів надати читаючій публіці праці не тільки представників свого покоління, а й молодих авторів, таких як У.Х. Оден, С. Спендер, Ф.Л. Макніс.

У «Крайтеріоні» регулярно друкувалися поетичні твори самого митця, його критичні статті, редакторські коментарі, численні рецензії тощо. У першому номері журналу була опублікована поема «Безплідна земля», яка стала еталоном модерністських творів. Також у журналі були надруковані такі поетичні тексти Т.С. Еліота як «Три вірші» (№ 10, січень 1925), «Фрагмент прологу» (№ 4, жовтень 1926), «Фрагмент агону» (№ 1, січень 1927), «Вітання» (№ 1, січень 1928), «Вправи для п'яти пальців» (№ 47, січень 1933) та ін.

Крім того, у цьому виданні публікувався цілий ряд літературно-критичних і соціокультурних есе Т.С. Еліота: «Призначення критики» (№ 5, жовтень 1923), «Чотири елізаветинських драматурги» (№ 6, лютий 1924), «Ідея літературного ревію» (№ 1, січень 1926), ««Аксьон Франсез», м. Моррас і м-р Уорд» (№ 3, березень 1928), «Література фашизму» (№ 31, грудень 1928), «М-р Барнс і м-р Роуз» (№ 33, липень 1929) та ін. Залишається тільки дивуватися працездатності редактора, який, крім відбору матеріалу, переговорів і листування з авторами, готував для кожного номеру редакторські коментарі, рецензії на безліч книг.

«Крайтеріон», тираж якого ніколи не перевищував 800 екземплярів [12, 97], став одним із найбільш авторитетних «майданчиків» англійського і загальноєвропейського літературного світу. З самого початку журнал не мав суто літературного характеру. З часом його «синтетична» й інтердисциплінарна спрямованість лише посилювалася. Т.С. Еліот не раз зауважував про неприпустимість «змішування» окремих областей і дисциплін і розумів відмінності «правил гри» [9, 164]. Але наприкінці 1920-х років редактор звертається до «синтетичного» підходу. У 1926 р. у журналі «Крайтеріон» Т.С. Еліот писав про те, що не може обмежити літературний огляд лише літературними питаннями [6, 3–4]. Більшість еліотівських критеріїв оцінки поезії застосовувалися і до текстів з інших областей знань. Найбільш характерним зразком такого підходу стала «синтетична» збірка «Ланселоту Ендрюсу» (1928) [4].

Загалом, характерною рисою видання «Крайтеріон» була відсутність у ньому якої б то не було єдиної «школи» [8, 133]. Так, одним з регулярних авторів журналу був Г. Рід, який відкрито виступав з чужих Т.С. Еліоту позицій: романтизму, сюрреалізму, анархізму і психоаналізу [11, 109–126]. Т.С. Еліот вважав: «Чим більше конфліктів і підозрілості, тим краще: так усі будуть союзниками в одних стосунках і ворогами в якихось інших, і жоден конфлікт, заздрість або страх не переможе ...» [10]. Такого принципу дотримувався головний редактор «Крайтеріону». Загалом, багато ідей та літературних новацій митця (англо-американських модерністів 1910-х рр.) почали набувати широкого визнання саме на сторінках цього видання.

Ключовим критерієм відбору поезії 1920-х рр. для журналу «Крайтеріон» була точність формулювання фрази, образу (що багато в чому перетиналося з «імперсональністю» й «індивідуальністю» в еліотівській системі цінностей). Основними рисами поезії в журналі, за усієї її різноманітності, були «об'єктивованість», прагнення уникати невмотивованих повторів, штампів, кліше, невдалих епітетів.

Якщо не всі поети, які з'являлися на сторінках «Крайтеріону», створювали «об'єктивний корелят», то, принаймні, вони були цілком поглинуті об'єктом, прагнули дати кожній думці й емоції точніше словесне вираження. Головні еліотівські вимоги до поезії були сформульовані в листі О. Степлдону: «вражаюча конкретність» і оригінальний ритм, обов'язковий, на думку редактора «Крайтеріона», і для «вільного вірша».

Поетія, що публікувалася у журналі в 1930-і рр., в основному продовжувала тенденції, характерні для більш раннього періоду, хоча, паралельно з поліпшенням відношення Еліота-теоретика до метафори, спостерігалось посилення образного начала. У «Крайтеріоні» публікується широкий спектр поезії, проте основна увага приділена С. Спендеру і Л. Макнісу. Їх просування (разом з У.Х. Оденем, для кар'єри якого журнал мав відчутно менше значення), на думку головного редактора, було одним з основних досягнень видання.

Твори С. Спендера і Л. Макніса, опубліковані в еліотівському журналі, позбавлені традиційних термінів літературознавства; живий художній пошук авторів виражався в різномірних рисах, які ріднили їх з імажизмом, експресіонізмом, метафізичною поезією, сюрреалізмом (і, в цілому, з авангардом), соціальним реалізмом. С. Спендер і Л. Макніс, на відміну від Т.С. Еліота, який використовував передусім як певний фактичний матеріал літературні алюзії, переважно послуговувалися метафорами у своєму прагненні створити унікальні інтелектуальні еквіваленти емоцій; «об'єктивний корелят» створювався не лише з «об'єктів», але й зі складних метафоричних складових. У поетичних текстах С. Спендера і Л. Макніса були закладені шляхи подолання «сухості» і «механічності» еліотівської поетики.

У 1948 р. Т.С. Еліот написав про проведений період життя в редакції журналу «Крайтеріон» наступне: «Наша мета була не стільки добиватися домінування якихось певних ідей, скільки підтримувати інтелектуальне життя на всеможливому високому рівні» [7]. Таке прагнення, в певному значенні, добровільно прийнята місіонерська роль, розкриває редакторську політику журналу «Крайтеріон».

Отже, як редактор провідних англійських видань Т.С. Еліот був прихильником поширення культури різних країн, протилежних політичних поглядів і художніх напрямків. Точність словесного вираження, яка передбачала нівелювання невдалих кліше, безгрунтовних повторів, штампів, була основним мірилом у відборі авторських матеріалів, які публікувалися для широкої читацької аудиторії Великобританії та США. Таким чином, можемо стверджувати те, що вивчення редакторського досвіду Т.С. Еліота має важливе значення як для молодих редакторів, так і для сучасної видавничої справи загалом.

Список використаних джерел

1. Ackroyd P. T.S. Eliot : A Life / P. Ackroyd. – New York : Simon and Shuster, 1984. – 400 p.
2. Bush R. T. S. Eliot : A Study in Character and Style / R. Bush. – Oxford : Oxford UP, 1984. – 287 p.
3. Frye N. Anatomy of Criticism: Four essays / Northrop Frye. – London : Penguin Books, 1990. – 383 p.
4. Eliot T. S. For Lancelot Andrewes. Essays on Style and Order / T. S. Eliot. – L. : Faber and Faber, 1970. – 112 p.
5. Eliot T. S. Last Words // The Criterion. Collected Edition / T. S. Eliot. – Vol. 8. – L., 1967. – P. 271.
6. Eliot T. S. The Idea of a Literary Review // The Criterion / T. S. Eliot. – 1926. – January. – Vol. IV. – № 1. – P. 3–4.
7. Eliot T. S. Selected Essays / T. S. Eliot. – L. : Faber and Faber, 1963. – 544 p.
8. Eliot T. S. The Letters of T.S. Eliot. – Vol. 4 : 1928 – 1929 / T. S. Eliot. – L. : Faber & Faber, 2013. – P. 133.
9. Eliot T. S. The Use of Poetry and the Use of Criticism. Studies in the Relation of Criticism to Poetry in England / T. S. Eliot. – L. : Faber & Faber, 1934. – P. 64.
10. Gluckman M. Custom and conflict in Africa / M. Gluckman. – Oxford : Basil Blackwell, 1966.
11. Harding J. The «Criterion» : Cultural Politics / J. Harding. – P. 109 – 126.
12. Kirk R. Eliot and His Age: T. S. Eliot's Moral Imagination in the Twentieth Century / R. Kirk. – NY : Random House, 1971. – P. 97.

Анотація. У статті розглянуто особливості редакторської діяльності Т.С. Еліота. Встановлено, що Т.С. Еліот був прихильником поширення культури різних країн, протилежних політичних поглядів і художніх смаків. Основним критерієм у відборі авторських матеріалів була точність словесного вираження, яка передбачала нівелювання невдалих кліше, невмотивованих повторів, штампів, недоречних стилістичних засобів.

Ключові слова: автор, журнал, редактор, Т.С. Еліот.

Summary. The article deals with the main features of T.S. Eliot's editorial activity. T.S. Eliot was the supporter of distribution of culture of different countries, opposite political looks and artistic directions. A basic criterion for the selection of authorial materials was exactness of verbal expression, that envisaged levelling of unsuccessful cliches, amotivational repetitions, stamps, inappropriate

stylistic devices. The first attempts of editorial activity of T.S. Eliot were made in a literary magazine «Harvard Advocate» where he worked as an editor from 1909 to 1910. Further labour of T.S. Eliot as an assistant of editor-in-chief took place in a magazine «The Egoist» (1917–1919). Activity of T.S. Eliot in this magazine represents the origin of basic conceptions of literary criticism of the artist. «The Egoist» was the first edition, that put beginning to the phenomenon which became common for the man of epoch of world network: reviews and comments of readers were firstly published there. In opinion of the editor it was very important for improvement of communication with an audience of readers. In 1922 T.S. Eliot founded a magazine «The Criterion» where he carried out the role of editor-in-chief up to 1939, when the edition stopped its existence. «The Criterion» was one of the most influential magazines and during almost two decades it played a considerable role in the cultural life of Great Britain. Comments of the editor that appeared in every number of the magazine, showed growing conservatism of Eliot's position in the questions of politics and culture. In spite of it «The Criterion» remained open for writers that adhered to the opposite points of view. The wide spectrum of poetry was published in the magazine. The main requirements to it were «a striking specification» and original rhythm. Thus, study of editorial experience of T.S. Eliot is important both for young editors and modern publishing business on the whole.

Key words: author, magazine, editor, T.S. Eliot.

Отримано: 10.11.2015 р.